EVOLUŢIA LEGISLAŢIEI SILVICE DIN BUCOVINA (IV)

OVIDIU BÂTĂ

LEGILE ŢĂRII DIN 2 IULIE 1897

Legea de păduri s. selbe (*Legea silvică austriacă*), din 3 decembrie 1852, publicată în „Foaia legilor imperiale”, nr. 250, împărţea pădurile în trei mari categorii:

– păduri imperiale, adică păduri ale statului şi cele care se administrează de către autorităţile statului;

– păduri comunale, adică păduri care sunt ale comunelor urbane şi rurale;

– păduri private, adică ale cetăţenilor, ale diferitor ordine monahale, ale mănăstirilor, fundaţiilor, ale comuniunilor constituite pe baza dreptului privat.

Având în vedere categoriile proprietăţii silvice, în Bucovina, la nivelul anului 1895 acestea reprezentau, din totalul de 447 868 ha suprafaţă împădurită:

– pădurile statului, 1 494 ha, respectiv 0,3% din suprafaţa împădurită;

– pădurile Fondului Bisericesc, 227 409 ha, respectiv 50,8%;

– pădurile comunale, 57 665 ha, respectiv 12,8%;

– pădurile fidei-comisare, 23 022 ha, respectiv 5,2%;

– proprietatea mare nefidei-comisară, 72 978 ha, respectiv 16,3%;

– pădurile proprietăţii mici, 65 300 ha, respectiv 14,6% din suprafaţa împădurită[1].

După cum se poate constata, pădurile Fondului Bisericesc şi pădurile statului ocupau 51,1% din suprafaţa împădurită din Bucovina. Cele mai întinse suprafeţe se aflau în zona sud-vestică a ţării – 80% în regiunea de munte, adică în zona silvică a munţilor joşi (450–1 000 m altitudine) şi zona munţilor înalţi (800–1 500 m altitudine), restul de 20% aparţinea zonei şesului şi colinelor.

[1] Eugen Guzman, *Silvicultura şi industria silvică*, în vol. *Geschichte der österreichischen Land- und Forstwirtschaft und ihren Industrien 1848–1898. Suplementband. I. und II. Hälfte*, Wien, Commisionsverlag Moritz Perles, 1901, p. 99.

Analele Bucovinei, **XX**, *1* (40), p. – , Bucureşti, 2013

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

Pădurile comunale şi pădurile obşteşti au existat numai în Bucovina. În suprafaţă de 57 665 ha, erau reprezentate în toate bazinele hidrografice ale provinciei. Circa 70% din aceste păduri erau în zona montană, restul de 30% aparţineau pădurilor din zona de şes şi coline.

Aceste păduri erau situate în apropierea comunelor cărora le-au fost atribuite, de regulă la marginea trupurilor sau complexelor Fondului Bisericesc, respectiv în partea de mijloc a Bucovinei, cea mai mare parte. Mici părţi de păduri comunale se găseau între pădurile Fondului Bisericesc, ca enclave.

Proprietatea silvică comunală s-a constituit din suprafeţele împădurite cedate din patrimoniul Fondului Religionar cu ocazia răscumpărărilor funciare[2] şi, ulterior, ca urmare a desfiinţării servituţilor.

Până prin anul 1780, ţăranii care erau vecini cu moşiile şi pădurile mănăstireşti puteau lua lemn din pădure sau să pască vitele pe moşiile mănăstireşti numai cu aprobare şi în schimbul unei plăţi sau pentru zile de lucru.

În 1786 această folosire s-a reglementat prin contracte încheiate cu supuşii – aşa-numite convenţii silvice –, contracte care s-au reînnoit de mai multe ori. Pe baza acestor convenţii, fiecărui supus îi era permis să-şi procure din pădurile statului şi ale Fondului Bisericesc lemn de construcţii şi de lucru, precum şi uscături. În schimb, supuşii trebuiau să plătească un florin, până la un florin şi 15 cruceri, dacă dispunea de cai, şi 30 de cruceri, dacă ducea lemnul cu braţele[3].

În 1783, împăratul Iosif al II-lea a închis cele mai multe mănăstiri – în afară de mănăstirile Sucevița, Putna şi Dragomirna – şi toate schiturile bucovinene, a adunat la un loc toate averile acestora şi a creat, prin *Patenta imperială din 19 iunie 1873*, Fondul religionar al bisericii ortodox-orientale din Bucovina şi l-a pus sub administraţia statului austriac şi sub supravegherea sa proprie. Veniturile din averile Fondului Bisericesc erau destinate pentru întreţinerea bisericii şi sprijinirea şcolilor greco-ortodoxe din Bucovina.

În timp, populaţia a crescut numeric, iar pagubele produse în pădurile şi pe moşiile Fondului Bisericesc au devenit tot mai mari. De la an la an au crescut şi cheltuielile Fondului Bisericesc cu întreţinerea bisericii şi a şcolilor, astfel că nu se mai putea accepta – ca mai înainte – accesul locuitorilor în pădurile şi pe moşiile Fondului Bisericesc. Pentru ca averea Fondului să fie scutită de pagube, s-a căutat să se reglementeze dreptul de servitute al locuitorilor prin lege.

Astfel, în temeiul *Patentei imperiale nr. 44*, din 5 iulie 1853[4], dată pentru toate ţările Imperiului –, „prin care se statoresc dispoziţiunile despre regularea şi răscumpărarea drepturilor de a tăia lemne, de a paşte în pădure şi de a se bucura de

[2] Georgi Sârbu, *Reflexiuni asupra administraţiei Fondului Bisericesc ort. rom. din Bucovina în trecut şi prezent*, Cernăuţi, Editura autorului, Tipografia şi Litografia „Mercur”, 1931, p. 4.

[3] Eugen Guzman, *op. cit.*, p. 87.

[4] În limba germană, în „Foaia legilor imperiale”, bucata XLII, nr. 130, ieşită la 14 iulie 1853, şi în limba română (cu caractere chirilice), în „Foaia Guvernului ţării pentru Ducatul Bucovina”, bucata XII, partea I, ieşită şi trimisă în 29 mai 1854, p. 532–543.

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

alte produse selvane, precum şi a unor drepturi de servitute şi de posesiune şi folosire comună" –, şi în conformitate cu *Publicația* din 30 martie 1857[5], întocmită de Comisia bucovineană pentru răscumpărarea servituților (Grundlasten Ablösungs- und Regulierungs Landes Kommission für die Bukowina) – „pentru alcătuirea arătărilor şi pentru procedările despre răscumpărarea şi regularea drepturilor şi respectiv a sarcinilor pământului celor însemnate în *Patenta* din 5 iulie 1853" –, în Bucovina s-a făcut stingerea servituților la pădure şi la folosirea produselor forestiere, a dreptului de păşunat în păduri etc.

Procedura aplicată pentru stingerea servituților a fost simplă. S-au identificat şi adunat, sub raport cantitativ şi calitativ, toate drepturile de folosință ale supuşilor. Identificarea drepturilor s-a făcut pe formulare tip, întocmite şi explicate pe baze ştiințifice şi obiective. Constatarea drepturilor – de lemnărit şi trageri de lemne, de păşune, de a trage aşternut pentru vite, de a trage alte produse pădurene şi de folosire a pământului de pădure – se putea face fie din oficiu, fie printr-o declarație (prochemăciune) din partea celor interesați. Pe baza constatărilor făcute s-au cedat foştilor iobagi, în compensație, întinderi corespunzătoare de pădure şi păşune, din care aceştia să-şi poată acoperi necesarul de lemne şi iarbă. Odată cu trecerea unei părți de pădure în proprietatea comunelor, locuitorii nu au mai avut dreptul să se folosească de pădurile şi moşiile rămase în proprietatea Fondului Bisericesc.

Pădurile particulare, în suprafață de 161 300 ha, respectiv 36,1% din suprafața împădurită a provinciei, au existat pe tot cuprinsul Bucovinei, fiind răspândite neuniform printre pădurile Fondului Bisericesc şi ale celorlalte categorii de proprietari. Aceste păduri proveneau din moşteniri (fidei-comisare), din compensații pentru răscumpărarea aşa-numitelor drepturi la pădure şi la păşunat ale locuitorilor – răscumpărări făcute cu „învoirea celor îndreptățiți, cu contracte legale, prin comisii anumite şi la fața locului"[6], aceştia primind fie „bani gata, fie păduri corespunzătoare în preț cu valoarea drepturilor câştigate prin obicei"[7] – sau din cumpărări de la boieri. Cele mai însemnate suprafețe se aflau în zona superioară a bazinelor hidrografice ale râurilor Bistrița Aurie, Moldova, Moldovița, Suceava, Suha[8].

Ulterior *Legii silvice din 1852*, o serie de legi, imperiale sau ale țării, şi ordine ministeriale au completat progresiv activitățile desfăşurate în domeniul silvic: – *Ordinul ministerial din 3 iulie 1873*, emis pentru aplicarea mai exactă şi

[5] „Foaia Guvernului țării pentru Ducatul Bucovina", bucata IV, despărțitura II, ieşită şi trimisă în 17 martie 1859, nr. 18, p. 36–107.

[6] Georgi Sârbu, *op. cit.*, p. 5.

[7] *Ibidem*, p. 4.

[8] Vezi *Harta silvică generală a Bucovinei*, scara 1:800 000, Photolithographie und Druck des k. und k. militär-geographisches Institutes, Wien, 1898. Harta, întocmită după starea cadastrului la nivelul anului 1895, prezintă şi o comparație grafică a suprafețelor împădurite, după categoriile de proprietate, a suprafeței totale împădurite din Bucovina (447 868 ha, respectiv 42,9%) în raport cu suprafața totală a țării (1 044 049 ha).

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

eficace a *Legii silvice*; – *Legea imperială din 7 iunie 1883*, referitoare la purificarea terenului silvic de enclave străine şi la rotunjirea proprietăţii silvice (*Gesetz vom 7. Iuni 1883*, betreffend die Vereinigung des Waldlandes von fremden Enclaven und die Arrondirung de Waldgränzen); – *Ordonanţa Ministerului Agriculturii din 27 iulie 1883*, referitoare la personalul tehnic silvic al Administraţiei politice districtuale (*Verordnung des Ackerbauministeriums im Einvernehmen mit dem Ministerium des Innern vom 27. Iuli 1883*, betreffend das forsttechnische Personal der politischen Verwaltung); – *Legea din 30 iunie 1884*, privind lucrările de corecţiune a apelor de munte spre a le face nevătămătoare (*Gesetz vom 30. Iuni 1884*, betreffend Vorkehrungen zur unschädlichen Ableitung von Gebirgswässern). Consecinţele lor binefăcătoare au adus, la fel ca întregii Monarhii, şi Bucovinei, în mai mică sau mai mare măsură, foloase durabile[9].

O etapă din legislaţia silvică, care priveşte Bucovina, o reprezintă cele două legi promulgate, la propunerea Dietei Bucovinei, de împăratul Franz Iosif, la 2 iulie 1897.

Legea 15 din 2 iulie 1897 se referă la administrarea pădurilor comunale în acord cu *Legea silvică din 1852*, administrare care trebuia să ducă la obţinerea unui venit sigur şi durabil. Pentru aceasta, Consiliul comunal trebuia să aibă un plan de administrare, plan întocmit de un expert calificat. Dacă suprafaţa şi productivitatea unei păduri erau mici, se putea întocmi şi prezenta numai un program tehnic sumar. Cele două lucrări se înaintau la Comitetul ţării şi la Oficiul politic districtual pentru examinare şi aprobare.

Pentru administrarea pădurilor şi respectarea celor prevăzute în plan sau program, Consiliul comunal trebuia să numească un silvicultor ca şi conducător administrativ şi să îi pună la dispoziţie personal tehnic de ajutor şi de pază. Conducătorul administrativ, personalul tehnic şi cel de pază trebuia să fie calificat[10], autorizat şi jurat ca străji publice, numirea acestora fiind supusă aprobării oficiului politic districtual.

În cazuri deosebite, Oficiul politic districtual putea să permită şi abateri de la normele prevăzute în Planul de administrare sau Program. Dacă se încălcau prevederile celor două lucrări, Oficiul politic districtual putea să predea administrarea şi supravegherea pădurii comunale personalului calificat de la Administraţia politică a pădurilor.

Cea de a doua lege din 2 iulie 1897 (*Legea 16*) se referă la gestionarea şi administrarea pădurilor aflate în posesia unei comunităţi de îndreptăţiţi (păduri

[9] Eugen Guzman, *op. cit.*, p. 98.

[10] La începutul anului 1898, un număr de 19 conducători administrativi cu studii de specialitate, obţinute fie în şcolile silvice secundare, fie la Academia de Silvicultură, erau angajaţi de proprietarii de păduri, respectiv 10 la pădurile comunale şi nouă la cele particulare. În acelaşi an, numărul personalului tehnic inferior calificat şi a celui cu cunoştinţe speciale de pază era de 31, respectiv opt angajaţi la pădurile comunale şi 23 la pădurile particulare. Cf. Eugen Guzman, *op. cit.*, p. 118.

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

comune). Conținutul *Legii 16* este asemănător cu cel al *Legii 15*, diferite fiind primele paragrafe.

Pentru o administrare competentă şi rentabilă a pădurii, cei cu drept de folosință comună erau obligați să se întrunească şi să înființeze, pe baza unui statut în 10 puncte, o asociație/cooperativă forestieră. Statutul asociației era supus aprobării Oficiului politic districtual.

În funcție de suprafața şi productivitatea pădurii, administrarea urma să se facă după un *Plan de administrare* sau după un *Plan tehnic sumar*, lucrări întocmite de un expert în conformitate cu legislația silvică în vigoare, examinate şi aprobate de Oficiul politic districtual.

Dispozițiile luate de Oficiul politic districtual pe baza prevederilor celor două legi puteau fi contestate la Comitetul țării şi la Guvernul țării.

Deşi au fost supuse regimului silvic şi administrate din punct de vedere tehnico-silvic de organe de specialitate, punerea în valoare a pădurilor comunale şi ale comunităților se făcea totuşi direct de către proprietari, după interesul lor de moment. Exploatarea pădurilor în condiții necorespunzătoare făcută de locuitori sau de antreprenori, lipsa fondurilor pentru regenerarea arboretelor, lipsa instalațiilor de transport, adoptarea unor cicluri de producție mici au dus la epuizarea fondului de producție[11].

După unirea Bucovinei cu Regatul României, cele două legi au fost abrogate de prevederile *Codului silvic român din 1910*.

Publicăm, în acest tom al „Analelor Bucovinei", legile din 2 iulie 1897 – *Legea 15* şi *Legea 16* –, în traducere în limba română după „Gesetz- und Verordnungsblatt für das Herzogthum Bukowina" [„Foaia legilor şi ordonanțelor pentru Ducatul Bucovina"], anul 1897, bucata XV, urmărind să introducem în circuitul ştiințific încă un document care prezintă importanță pentru cunoaşterea evoluției legislației silvice, a administrării şi gospodăririi pădurilor din Bucovina sub stăpânirea austriacă.

„Foaia legilor şi ordonanțelor pentru Ducatul Bucovina",
anul 1897, bucata XV.
Editată şi trimisă în 4 august 1897

15.
Legea din 2 iulie 1897,
referitoare la administrarea pădurilor comunale

[11] Petru Brega, *Structura proprietății fondului forestier din județul Suceava înainte de anul 1948 şi starea arboretelor ca urmare a modului diferit de gospodărire*, în „Bucovina forestieră", Câmpulung Moldovenesc, anul III, nr. 2, 1995, p. 5.

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

La propunerea Dietei Ducatului meu Bucovina, aflu de bine a ordona, precum urmează:

§ 1

Pădurile comunale, aparţinând fie de averea comunală (§ 62 din *Regulamentul comunal*), fie de bunul comunal, se vor cultiva, în acord cu prescripţiile şi reglementările *Legii silvice*, în exploatare durabilă.

Pentru asigurarea respectării prescripţiilor legale pentru păduri şi a unui venit durabil din pădurea comunală, Consiliul comunal va prezenta Comitetului ţării, în decursul unui termen fixat de Oficiul politic districtual, un *Plan de administrare*, care s-a stabilit de un expert calificat, conform normelor în vigoare.

Oficiul politic districtual, luând în considerare întinderea (suprafaţa) mică, productivitatea pădurii comunale, precum şi alte împrejurări hotărâtoare, poate însă încuviinţa ca, în locul *Planului de administrare*, să se prezinte numai un *Program tehnic sumar*.

§ 2

Înaintea prezentării lui la Comitetul ţării, Consiliul comunal va supune *Planul de administrare* sau *Programul* unei analize. Dacă lucrarea se aprobă, atunci primarul comunei o va expune, împreună cu eventualele schimbări rezultate în urma analizei Consiliului comunal, timp de 14 zile, în cancelaria comunală spre cunoştinţă publică. Timpul în care va fi expus *Planul de administrare* sau *Programul* se va publica în modul obişnuit locului. În contra *Planului de administrare* ori a *Programului* poate să facă obiecţii la primarul comunei, verbal la protocol ori în scris, în decursul unui termen de 14 zile, care începe după expirarea termenului de expunere, fiecare birnic din comuna respectivă, fiecare membru al comunei îndreptăţit de a trage foloase din pădurea ce ţine de bunul comun.

După expirarea acestui termen, *Planul de administrare* sau *Programul*, împreună cu concluzia Consiliului şi obiecţiile înaintate, se prezintă Comitetului ţării.

§ 3

Comitetul ţării va examina *Planul de administrare* ori *Programul* în sensul dacă acesta corespunde prevederilor din *Regulamentul comunal* în ce priveşte conservarea fără scădere a averii bunului comunal, precum şi cerinţelor administrative şi tehnice.

Odată cu aceasta, Comitetul ţării va decide asupra obiecţiilor înaintate în măsura în care ele se referă la economia comunală şi va aproba *Planul de administrare* ori *Programul*. Pentru această examinare, Comitetul ţării poate să ceară părerea Oficiului politic districtual.

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

§ 4

Comitetul țării va conduce lucrarea aprobată de dânsul către Oficiul politic districtual, care o va examina şi din punctul de vedere al legilor silvice, o va corecta în direcția aceasta, apoi o va aproba şi din partea sa şi o va preda primarului comunei.

§ 5

Dacă a omis Consiliul comunal să prezinte în decursul termenului fixat *Planul de administrare* ori *Programul tehnic sumar* sau, dacă lucrarea nu corespunde dispozițiilor § 1, atunci Oficiul politic districtual poate dispune stabilirea aceluia pe cheltuiala comunei.

Oficiul politic districtual mai poate încă, fără concluzia Consiliului comunal şi fără intervenția primarului comunei, să dispună cele necesare în cazul în care Consiliul comunal a omis concluzia asupra lucrării sau dacă primarul comunei a omis expunerea şi publicarea lui dispusă în § 2.

În cazul caracterizat mai înainte, obiecțiile în contra *Planului de administrare* sau a *Programului* se înaintează imediat la Oficiul politic districtual, care apoi direcționează lucrarea împreună cu obiecțiile, dându-şi totodată şi părerea sa, la Comitetul țării spre deliberare, conform § 3.

§ 6

În decursul unui termen fixat de Oficiul politic districtual, Consiliul comunal va numi, pe baza acestei *Legi pentru administrarea pădurii comunale*, un silvicultor ca şi conducător administrativ şi îi va pune la dispoziție acestuia personalul tehnic de ajutor şi cel de pază necesar.

De regulă, se pot numi ca şi conducători administrativi şi ca organe tehnice auxiliare numai acele persoane care şi-au obținut calificarea pentru aceasta, conform prescripțiilor în vigoare. În mod excepțional însă, cu aprobarea Oficiului politic districtual, se pot numi pentru serviciile acestea şi altfel de persoane, despre a căror calificare s-a încredințat Oficiul politic districtual în alt mod potrivit.

Conducătorul administrativ, personalul tehnic de ajutor şi cel de pază trebuie să fie calificați, conform prescripțiilor în vigoare, să fie autorizați şi jurați ca străji publice pentru serviciul de pază al pădurilor.

§ 7

Odată cu fixarea termenului numit în § 6, Oficiul politic districtual va hotărî, având în vedere suprafața şi productivitatea pădurii comunale, precum şi alte împrejurări hotărâtoare, dacă va numi Consiliul comunal un conducător administrativ exclusiv numai pentru serviciul comunei, ori dacă poate să numească un conducător împreună cu alți posesori de păduri sau poate să predea administrarea (cultivarea) pădurii unui conducător administrativ care îngrijeşte şi [de] administrarea altor păduri.

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

Oficiul politic districtual va stabili şi numărul personalului tehnic de ajutor şi a celui de pază ce i se va da conducătorului administrativ şi va lua informaţii mai lămurite despre numirea lui, conform pasajului precedent.

§ 8

După expirarea termenului fixat în § 6, Consiliul comunal va arăta Oficiului politic districtual numirea conducătorului administrativ şi a personalului tehnic de ajutor şi celui de pază şi va aduce la cunoştinţă învoielile făcute relativ la numirea aceasta. Numirea conducătorului administrativ şi a personalului auxiliar tehnic este supusă aprobării Oficiului politic districtual. Conducătorul administrativ şi personalul tehnic de ajutor şi pază se autorizează şi se jură, conform prescripţiilor în vigoare, ca străji publice (obşteşti) pentru serviciul de pază al pădurilor.

§ 9

Dacă însă comuna nu a îndeplinit numirea conducătorului administrativ şi a personalului tehnic de ajutor în decursul termenului fixat sau dacă a procedat la aceasta într-un mod necorespunzător dispoziţiilor din paragrafele 6 şi 7 şi orânduirilor făcute pe baza acestor paragrafe de Oficiul politic districtual sau dacă a stipulat cu organele anumite învoieli care contrazic *Instrucţiunii generale de serviciu* (§ 10), atunci Oficiul politic districtual poate să îndeplinească, în numele comunei, numirea conducătorului administrativ şi a personalului tehnic de ajutor şi pază şi să stipuleze învoielile cerute mai ales în privinţa remunerării.

§ 10

Personalul silvic numit în virtutea paragrafelor 6 şi 9 este supus – conform *Regulamentului disciplinar* şi *Instrucţiunii de serviciu* ce au să se promulge din partea Guvernului în înţelegere cu Comitetul ţării –, în privinţa disciplinară, Oficiului politic districtual, iar în privinţa serviciului, Consiliului comunal, aceasta din urmă însă fără schimbarea obligaţiei de a respecta *Planul de administrare* sau *Programul tehnic sumar* şi de a corespunde prescripţiilor din *Legea silvică* şi orânduirilor oficiale. Personalul amintit poate să fie destituit din serviciu, în afară de cazul de reziliere contractuală, numai cu consimţământul Oficiului politic districtual.

§ 11

La cererea Consiliului comunal, Oficiul politic districtual poate să permită, în cazuri deosebite, şi abateri de la normele *Planului de administrare* şi *Programului tehnic sumar*.

Dacă apare un caz în care este nevoie, în interesul unei cultivări raţionale a pădurii, de alt tratament al pădurii decât cel aprobat în *Planul de administrare* sau

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

Programul tehnic sumar aprobat, atunci Oficiul politic districtual are dreptul de a face aranjamentele corespunzătoare pentru a asigura respectarea legislației silvice.

Dacă a luat Consiliul comunal deseori decizii care contravin *Planului de administrare* sau *Programului tehnic sumar* aprobat sau dacă s-au încălcat, din partea primarului sau a altor organe însărcinate cu administrarea pădurii comunale, adeseori prescripțiile din *Legea silvică* sau orânduirile oficiale polițiale în ce priveşte pădurea comunală, atunci Oficiul districtual poate să predea, pe cheltuiala comunei şi pentru durata necesară, administrarea şi supravegherea pădurii comunale personalului silvic tehnic de la Administrația politică şi să orânduiască şi celelalte ce sunt necesare pentru respectarea prescripțiilor *Legii silvice*, dispozițiilor oficiale polițiale referitoare la pădure şi la durabilitatea venitului.

§ 12

Oficiul politic districtual va supraveghea – conform § 23 din *Legea silvică*, din 3 decembrie 1852, ,,Foaia legilor imperiale" nr. 250 – administrarea (cultivarea) pădurilor comunale şi se va servi pentru aceasta mai ales de personalul silvic tehnic de la Administrația politică.

La cerere, Oficiului politic districtual i se va prezenta oricând *Planul de administrare* sau *Programul tehnic sumar* aprobat, precum şi alte relații referitoare la gestionarea pădurilor comunale. Tehnicianului silvic de la Administrația politică îi este permis să ia totdeauna cunoştință asupra lucrărilor şi ajutoarelor.

La solicitarea tehnicianul silvic de la Administrația politică, personalul silvic numit conform acestei legi este dator să participe la inspectarea respectivei păduri comunale şi să furnizeze informațiile solicitate privind administrarea pădurii comunale. Din acțiunile oficiale ale organelor de la Administrația politică prevăzute în acest paragraf nu va rezulta nicio cheltuială pentru comună.

§ 13

Contravenții la *Planul de administrare* sau la *Programul tehnic sumar* şi la dispozițiile oficiale promulgate pe baza acestei legi pentru ducerea la îndeplinire a lucrărilor şi respectarea lor, mai departe contravenții la *Instrucțiunea de serviciu generală* sunt supuse – în cazul în care faptul respectiv nu se pedepseşte după *Codul penal*, după *Legea silvică* sau după *Regulamentul comunal* – unei amenzi stabilite de Oficiul politic districtual de la 5 la 20 de florini. În caz de insolvență, amenda se preface în arest de o zi pentru 5 florini.

Pedepsele băneşti (amenzile) curg în Fondul pentru cultura țării.

Vinovații vor suporta cheltuielile procedurii.

Împotriva unei sentințe penale pronunțate pe baza acestui paragraf sunt admise mijloacele legale, care sunt încuviințate pe baza prescripțiilor existente pentru procedura penală politică.

§ 14

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

Oficiul politic districtual va solicita, înainte de promulgarea dispoziţiilor respective făcute de el pe baza §§ 1, 5, 6, 8, alineatul 2, 10 şi 11, alineatul 1 şi 2 al acestei legi, aprecierea Comitetului ţării, iar în cazurile §§ 7, 9 şi 11, alineatul 3, consimţământul acestuia.

Împotriva unei dispoziţii luate de Oficiul politic districtual pe baza orânduirilor acestei legi se poate face recurs la Guvernul ţării iar împotriva unei decizii a acestuia la instanţa ministerială. Recursul are putere suspensivă.

Împotriva unei dispoziţii luate de Oficiul politic districtual pe baza §§ 7, 9 şi 11, alineatul 3, cu consimţământul Comitetului ţării, nu este admis însă, în general, niciun recurs.

Dacă se înaintează un recurs la Guvernul ţării într-un caz în care Oficiul politic districtual a trebuit să ceară aprecierea Comitetului ţării, atunci, înainte de a decide, Guvernul ţării se va pune în înţelegere cu Comitetul ţării.

Împotriva unei decizii a Oficiului politic districtual întărite (aprobate) de Guvernul ţării nu este admis niciun recurs ulterior.

§ 15

Întrucât pe baza acestei legi sunt necesare, referitor la pădurea oraşului Cernăuţi, dispoziţii în chestiuni în care comuna ar avea să apară ca particular, va dispune Guvernul ţării în prima instanţă şi se aplică în cazul acesta, în mod potrivit, prescripţiile date pentru tratarea oficială la Oficiul politic districtual.

§ 16

Guvernul ţării va da ordinele şi instrucţiunile necesare pentru ducerea la îndeplinire a acestei legi, în înţelegere cu Comitetul ţării.

§ 17

Ministrul meu de Agricultură şi ministrul meu de Interne sunt însărcinaţi cu ducerea la îndeplinire a acestei legi.

Ischl, în 2 iulie 1897

Franz Joseph m. p.

Badeni m. p. Ledebur m. p.

„Foaia legilor şi ordonanţelor pentru Ducatul Bucovina”,
anul 1897,
Fascicula XV

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

16.
Legea din 2 iulie 1897,
referitoare la administrarea pădurilor comunităților

La propunerea Dietei Ducatului meu Bucovina, aflu de bine a ordona, precum urmează:

§ 1

Dacă în baza unei situații rezultate în sensul *Patentului împărătesc*, din 5 iulie 1853, „Foaia legilor imperiale", nr. 130, sunt terenuri forestiere în posesia unei comunități de îndreptățiți (pădure echivalentă comunitară) şi nu există pentru gestionarea sau administrarea acestora nicio instituție corespunzătoare, atunci, în scopul unei administrări competente a pădurii comunitare, să se întrunească îndreptățiții, în decursul unui termen fixat de Oficiul politic districtual, într-o asociație forestieră şi să prezinte Oficiului politic districtual statutul asociației, semnat de toți îndreptățiții sau reprezentanții lor.

Statutele acestea vor conține, în principal:

1. Numele şi sediul asociației;
2. Numele proprietății împreună cu prezentarea datelor din *Registrul funciar* şi din *Registrul de impozite funciare*;
3. Numele şi domiciliile îndreptățiților precum şi numele eventualelor proprietăți, de a căror posesie este legată îndreptățirea;
4. Indicarea drepturilor şi îndatoririlor îndreptățiților care rezultă din *Statutul* asociației;
5. Dispoziții privind ținerea în evidență a schimbărilor între persoanele îndreptățiților;
6. Desemnarea organelor administrative ale asociației;
7. Specificarea cerințelor pentru concluzii, deliberări şi publicații valide;
8. Norme pentru darea de seamă;
9. Numirea modului de aplanare a conflictelor apărute în cadrul asociației;
10. Dispozițiile privind reprezentarea asociației în afară.

Statutul, precum şi orice modificări ulterioare sunt supuse aprobării Oficiului politic districtual.

§ 2

Dacă înființarea asociației sau stabilirea şi înaintarea statutelor nu se face în decursul termenului fixat şi eventual prelungit sau dacă statutele nu corespund dispozițiilor § 1, atunci Oficiul politic districtual va dispune întrunirea îndreptățiților într-o asociație forestieră şi va promulga statutele.

§ 3

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

Dacă se împiedică înfiinţarea asociaţiei forestiere şi stabilirea statutelor, prin aceea că drepturile de folosire şi de administrare ale îndreptăţiţilor sunt litigioase, atunci Oficiul politic districtual va căuta, mai întâi pe calea unei învoieli între îndreptăţiţi, aplanarea litigiilor, precum şi înfiinţarea asociaţiei forestiere şi stabilirea statutelor.

Dacă această încercare eşuează, atunci Oficiul politic districtual va lua, în privinţa drepturilor litigioase de folosire şi de administrare, acele dispoziţii provizorii care sunt necesare pentru înlesnirea unei gestionări şi administrări regulate a pădurii comune şi, totodată, va dispune înfiinţarea asociaţiei forestiere şi va promulga statutele ei.

Dispoziţiile provizorii luate în privinţa drepturilor litigioase de folosire şi administrare îşi pierd valabilitatea îndată ce oficiul competent a decis, în mod definitiv, asupra acestor pretenţii litigioase.

Dacă în urma unei decizii amintite în alineatul de mai sus sunt necesare schimbări în statut, atunci Oficiul politic districtual va solicita asociaţiei să prezinte schimbările respective şi să ceară aprobarea lor în decursul unui termen care i se va fixa şi să dispună ea însăşi acele schimbări, dacă termenul a expirat.

§ 4

Dacă membrii asociaţiei omit să numească, conform dispoziţiilor statutare, organele necesare pentru îngrijirea chestiunilor asociaţiei şi pentru reprezentarea ei în afară, atunci Oficiul politic districtual va dispune cele necesare pe cheltuiala asociaţiei, caz în care nu este obligatoriu ca funcţionarii numiţi pentru aceste sarcini să fie membri ai asociaţiei.

§ 5

Pădurile comunitare se pot împărţi, conform § 31, alineatul 2[12] din *Patenta împărătească* de la 5 iulie 1853, ,,Foaia legilor imperiale", nr. 130, respectiv paragraful 21[13] din *Legea silvică* de la 3 decembrie 1852, ,,Foaia legilor imperiale", nr. 250, numai cu încuviinţarea Guvernului ţării.

§ 6

Pădurile comunitare se vor administra cu respectarea prescripţiilor legilor silvice în exploatare durabilă.

Pentru a asigura respectarea prescripţiilor legilor silvice şi pentru a obţine o producţie durabilă din pădurea comunitară, conducerea asociaţiei va prezenta

[12] ,,Aceste păduri se vor considera, în privinţa poliţiei silvice, ca şi pădurile comunale".

[13] ,,Pădurile comunităţilor, de regulă, nu se vor putea împărţi. Dacă totuşi împărţirea lor, în cazuri excepţionale, ar deveni de trebuinţă urgentă sau ar oferi avantaje care nu contrazic îngrijirea generală pentru conservarea pădurilor, încuviinţarea în toate cazurile acestea se va acorda de autoritatea provincială. În privinţa celorlalte împărţiri de pădure vor decide legile despre parcelarea şi comasarea pădurilor".

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

Oficiului politic districtual, în decursul unui termen stabilit de dânsul, un *Plan de administrare*, plan alcătuit de un expert calificat conform prescripțiilor în vigoare.

Oficiul politic districtual poate însă, luând în considerare suprafața și productivitatea mai mică a pădurii ce o posedă asociația și alte împrejurări hotărâtoare, să încuviințeze ca să se prezinte în locul unui *Plan de administrare* numai un *Program tehnic sumar*.

§ 7

Asupra *Planului de administrare* sau a *Programului* va hotărî asociația conform normelor statutare, înainte de prezentarea la Oficiul politic districtual.

Dacă proiectul este acceptat, președintele asociației trebuie să-l expună, împreună cu schimbările eventuale ce rezultă de la concluziile asociației, timp de 14 zile, într-un loc potrivit spre vederea membrilor asociației. Locul și timpul punerii pentru luare la cunoștință se vor publica la sediul asociației, în modul obișnuit locului.

Împotriva *Planului de administrare* sau a *Programului tehnic sumar*, fiecare membru al asociației poate face, în decursul unui termen de 14 zile, care începe după expirarea termenului pentru luarea la cunoștință, la președintele asociației, obiecții, verbal sau în scris, la protocol.

După expirarea acestui termen, *Planul de administrare* împreună cu concluzia asociației și cu obiecțiile înaintate se va prezenta Oficiului politic districtual.

§ 8

Oficiul politic districtual va examina *Planul de administrare* sau *Programul* din punct de vedere silvic polițial și al silviculturii, va decide asupra obiecțiilor înaintate, va aproba *Planul de administrare* sau *Programul* cu schimbările ce rezultă în urma examinării făcute și deciziile luate și îl va preda asociației.

§ 9

Dacă asociația a omis să prezinte în decursul unui termen fixat *Planul de administrare* sau *Programul tehnic sumar* sau dacă lucrarea nu corespunde dispozițiilor § 6, atunci Oficiul politic districtual poate dispune alcătuirea acesteia pe cheltuiala asociației.

Oficiul politic districtual mai poate încă să ia dispozițiile necesare, fără considerare la concluzia asociației și la intervenția președintelui ei, dacă asociația omite concluzia asupra lucrării sau președintele asociației omite expunerea spre vedere și publicarea orânduită în § 7. În cazul susnumit, se trimit obiecțiile împotriva *Planului de administrare* sau a *Programului tehnic sumar* direct la Oficiul politic districtual.

§ 10

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

Asociația are obligația să numească, în decursul unui termen fixat de Oficiul politic districtual, pe baza acestei *Legi pentru administrarea pădurii comunității*, un silvicultor ca şi conducător administrativ şi să-i dea acestuia personalul tehnic necesar de ajutor şi pază.

De regulă, se pot numi numai astfel de persoane ca şi conducători administrativi şi ca organe de ajutor acestora, cei care au pentru aceasta calificarea conform prescripțiilor în vigoare.

Excepțional însă, cu încuviințarea Oficiului politic districtual, se pot numi pentru aceste servicii şi acele persoane despre a căror calificare s-a convins Oficiul politic districtual în mod potrivit.

Conducătorul administrativ, personalul tehnic de ajutor şi pază trebuie să fie calificați, să fie autorizați şi juraţi conform prescripțiilor în vigoare ca străji publice pentru serviciul de pază al pădurilor.

§ 11

Odată cu fixarea termenului numit în § 10, Oficiul politic districtual va hotărî, luând în considerare suprafața şi productivitatea pădurii comunității, precum şi celelalte împrejurări hotărâtoare, dacă asociația trebuie să numească un conducător administrativ exclusiv numai pentru serviciile asociației sau dacă poate numi unul împreună cu alți proprietari de păduri ori dacă va preda administrarea pădurii comunității unui conducător administrativ care îngrijeşte şi administrarea altor păduri.

Oficiul politic districtual va stabili numărul personalului tehnic de ajutor şi pază ce i se va ataşa conducătorului administrativ şi va arăta mai detaliat prevederile cu privire la numirea lui în sensul alineatului precedent.

§ 12

După expirarea termenului stabilit în § 10, asociația va arăta numirea conducătorului administrativ şi a personalului tehnic de ajutor şi pază Oficiului politic districtual şi va aduce la cunoştință învoielile făcute referitor la numirea lui.

Numirea conducătorului administrativ şi a personalului tehnic de ajutor este supusă aprobării Oficiului politic districtual. Conducătorul administrativ, personalul tehnic de ajutor şi pază trebuie să fie autorizat şi să se jure în conformitate cu prescripțiile în vigoare ca străji pentru serviciul de pază al pădurilor.

§ 13

Dacă asociația nu a stabilit numirea conducătorului administrativ şi a personalului tehnic de ajutor şi pază în decursul termenului stabilit sau în caz că nu s-a procedat la aceasta într-un mod corespunzător normelor din §§ 10 şi 11 sau dispozițiilor promulgate pe baza acestor paragrafe de Oficiul politic districtual sau dacă a încheiat învoieli cu organele numite care contrazic *Instrucțiunii generale de*

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

serviciu (§ 14), atunci Oficiul politic districtual poate numi, în locul asociației, conducătorul administrativ şi personalul tehnic de ajutor şi pază şi poate să încheie învoielile cerute, mai ales cele referitoare la remunerare.

§ 14

Personalul silvic numit în virtutea §§ 10 şi 13 se subordonează – conform *Regulamentului disciplinar* şi *Instrucțiunii de serviciu*, ce se vor promulga de Guvernul țării în înțelegere cu Comitetul țării –, în privința disciplinară, Oficiului politic districtual, iar în privința serviciului, asociației, acesta din urmă fără a aduce atingere obligației de a respecta *Planul administrativ* sau *Programul tehnic sumar* precum şi legislației silvice şi dispozițiilor oficiale.

Personalul amintit se poate destitui din serviciu, cu excepția cazului de reziliere contractuală, numai cu consimțământul Oficiului politic districtual.

§ 15

La solicitarea asociației, Oficiul politic districtual poate să permită, în cazuri demne de luat în considerare, şi abateri de la dispozițiile *Planului de administrare* şi *Programul tehnic sumar*.

Dacă prin orice întâmplare se cere în interesul unei silviculturi raționale altă tratare a pădurii decât cea prescrisă în *Planul de administrare* sau *Programul tehnic sumar* aprobat, atunci Oficiul politic districtual are dreptul să ia dispozițiile corespunzătoare pentru asigurarea respectării prescripțiilor *Legii silvice*.

Dacă asociația a luat adeseori hotărâri care contravin *Planului de administrare* sau *Programului tehnic sumar* sau dacă se încalcă deseori prescriptele legilor silvice sau orânduirile oficiale polițiale referitoare la pădurea comunității prin organele desemnate după statute la administrarea chestiunilor asociației, atunci Oficiul politic districtual poate, pe cheltuiala asociației şi pentru durata cerută, să predea administrarea şi supravegherea pădurii comunitare personalului tehnic silvic de la Oficiul politic districtual şi să ia şi dipozițiile necesare pentru asigurarea prescriptelor *Legii silvice*, a orânduirilor oficiale polițiale referitoare la pădure şi a durabilității venitului.

§ 16

Oficiul politic districtual va supraveghea, conform § 23 din *Legea silvică* de la 3 decembrie 1852, ,,Foaia legilor imperiale", nr. 250, administrarea pădurilor comunitare şi va întrebuința la aceasta mai ales personalul tehnic silvic de la Administrația politică.

La cererea Oficiului politic districtual, se va prezenta oricând *Planul de administrare (cultură)* sau *Programul tehnic sumar* şi alte informații cu privire la gestionarea pădurii comunitare; chiar şi tehnicianului silvic de la Administrația politică i se va permite, în orice moment, să vadă lucrările şi ajutoarele precum şi accesul la adunările asociației.

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

La cererea tehnicianului silvic de la Administrația politică, personalul silvic numit conform acestei *Legi* este obligat să participe la inspectarea respectivei păduri comunitare şi să furnizeze informațiile solicitate privind gestionarea pădurii comunitare.

Din acțiunile oficiale ale organelor de la Administrația politică prevăzute în acest paragraf nu va rezulta nicio cheltuială pentru asociație.

§ 17

Contravențiile la *Planul de administrare (cultură)* sau la *Programul tehnic sumar* şi la dispozițiile oficiale promulgate pe baza acestei legi pentru ducerea la îndeplinire a acestor lucrări şi respectarea lor, contravențiile la *Instrucțiunea de serviciu* sunt supuse, în cazul în care respectiva acțiune nu se pedepseşte după *Codul penal* sau după *Legea silvică*, unei amenzi stabilite de Oficiul politic districtual de la 5 la 20 de florini. În caz de insolvență, amenda se preface în arest de o zi pentru 5 florini.

Amenzile se varsă în Fondul pentru cultura țării.

Vinovații vor suporta cheltuielile procedurii.

Împotriva unei sentințe penale pronunțate pe baza acestei legi sunt admise mijloacele legale existente care sunt încuviințate pentru procedura penală politică.

§ 18

Oficiul politic districtual va cere, înainte de promulgarea dispozițiilor luate pe baza paragrafelor 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9, 11, 12, alineatul 2, 13, 14 şi 15 ale acestei legi, aprecierea Comitetului țării.

Împotriva unei dispoziții luate de Oficiul politic districtual pe baza prevederilor acestei legi se poate face recurs la Guvernul țării şi împotriva unei decizii a acestuia la instanța ministerială. Recursul are putere suspensivă.

Dacă s-a făcut recurs către Guvernul țării într-un caz în care Oficiul politic districtual trebuia să ceară aprecierea Comitetului țării, atunci are să ceară şi Guvernul țării, înaintea deciziei sale, acordul Comitetului țării.

Împotriva unei decizii a Oficiului politic districtual aprobate de Guvernul țării nu are loc niciun recurs mai departe.

§ 19

Guvernul țării va promulga ordinele şi instrucțiunile necesare pentru ducerea la îndeplinire a acestei legi, în înțelegere cu Comitetul țării.

§ 20

Ministrul meu de Agricultură şi ministrul meu de Interne sunt însărcinați cu ducerea la îndeplinire a acestei legi.

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

Ischl, în 2 iulie 1897

Franz Joseph m. p.

Badeni m. p. Ledebur m. p.

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina” al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)

EVOLUŢIA LEGISLAŢIEI SILVICE DIN BUCOVINA (IV)

OVIDIU BÂTĂ

Die Entwicklung der Forstgesetzgebung in der Bukowina (IV)

(*Zusammenfassung*)[*]

Eine weitere Etappe in der Entwicklung der Forstgesetzgebung für die Bukowina ist das Gesetz vom 2. Juli 1897, betreffend die Bewirtschaftung der Gemeindewälder und die Gründung von Waldgenossenschaften. In der Bukowina bestanden die Gemeindewälder aus den Waldteilen, die früher dem Religionsfonds gehörten und dann eingelöst wurden. Die Gemeindewälder waren aufgrund eines von der Bezirks- und Landesbehörde genehmigten Wirtschaftsplans oder „summarischen technischen Programms" zu bewirtschaften. Als Wirtschaftsführer sollte ein befähigter Forstwirt, nebst „technische Hilfsorgane" und „öffentliche Wachen" bestellt werden. Zwecks der Bewirtschaftung eines Waldgrundstücks, das im Besitze einer Gemeinschaft von Mitberechtigten war, wurde die Waldgenossenschaft gegründet. Der Präsident derselben musste der Bezirksbehörde das Statut der Waldgenossenschaft, sowie den schon erwähnten Wirtschaftsplan vorlegen. Die politische Bezirksbehörde überwachte die Bewirtschaftung der Gemeindewälder mittels des Forstschutzdientes, d. h. des Hilfs- und Schutzpersonals.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: Wald, Bewirtschaftung, Gemeindewälder, Wirtschaftsplan, summarisches technisches Programm, Bezirksbehörde, Genossenschaft, Gemeindevertretung, Landesausschuss, Waldgenossenschaft, Statut.

[*] Traducere: Ştefănița-Mihaela Ungureanu.

BDD-A32930 © 2013 Institutul „Bucovina" al Academiei Române
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 23:08:08 UTC)